

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 258/04

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 16. marca 2005 v senáte prerokoval sťažnosť JUDr. P. P., bytom Ž., zastúpeného advokátkou JUDr. T. P., Ž., ktorou namietal porušenie základného práva na prerokovanie jeho veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. 15 Ct 70/02, a takto

rozhodol:

1. Základné právo JUDr. P. P. na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. 15 Ct 70/02 porušené bolo.

2. Okresnému súdu Bratislava III prikazuje, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 15 Ct 70/02 konal bez zbytočných priet'ahov.

3. JUDr. P. P. p r i z n á v a primerané finančné zadost'učinenie 30 000 Sk (slovom tridsaťtisíc slovenských korún), ktoré mu je Okresný súd Bratislava III p o v i n n ý zaplatiť do dvoch mesiacov od doručenia tohto nálezu.

4. Okresný súd Bratislava III je povinný JUDr. P. P. uhradiť trovy právneho zastúpenia 9 342 Sk (slovom deväťtisícristoštyridsaťdva slovenských korún) na účet jeho právnej zástupkyne JUDr. T. P., Ž., do dvoch mesiacov od doručenia tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 16. novembra 2004 doručená s'ťažnosť JUDr. P. P., bytom Ž. (ďalej len „s'ťažovateľ“), zastúpeného advokátkou JUDr. T. P., Ž., ktorou namietal porušenie základného práva na prerokovanie jeho veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava III (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 15 Ct 70/02. Ústavný súd s'ťažnosť s'ťažovateľa prijal na ďalšie konanie uznesením z 1. decembra 2004.

Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) upustil v danej veci od ústneho pojednávania.

II.

Podľa čl. 48 ods. 2 prvej vety ústavy „Každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných priet'ahov...“

Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov je podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na všeobecnom súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu.

Otázku existencie zbytočných priet'ahov v konaní a porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru ústavný súd podľa svojej konštantnej judikatúry (napr. II. ÚS 813/00, IV. ÚS 74/02) skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti prípadu podľa a) právnej a faktickej zložitosti veci, pričom zohľadňuje aj povahu veci a o čo ide s'ťažovateľovi pri uplatňovaní základného práva na súdnu ochranu, b) správania účastníka konania a c) postupu súdu.

V sporovej veci s'ťažovateľa týkajúcej sa ochrany osobnosti, v ktorej namieta porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, nepovažuje ústavný súd za potrebné analyzovať konanie podľa uvedených troch kritérií po zistení, že od 28. októbra 2002, keď bola vec pridelená zákonnému sudcovi, nebol vykonaný žiaden relevantný procesný úkon (za taký nemožno považovať výzvu na zaplatenie súdneho poplatku z 15. februára 2005) a nebolo nariadené ani jedno pojednávanie.

V tejto spojitosti ústavný súd nemôže zohľadniť vyjadrenie zákonného sudcu, ktorý prejednáva všetky veci ochrany osobnosti s'ťažovateľa, že v posudzovanej veci ide o menej významné otázky než v iných veciach, v ktorých koná plynulo a vynáša aj rozsudky. Ide totiž o otázku organizácie práce na okresnom súde a táto otázka zásadnejším spôsobom nemôže ovplyvniť záver o zbytočných priet'ahoch v súdnom konaní.

Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd konštatuje, že nečinnosťou okresného súdu v skúmanej veci v trvaní viac ako dva a pol roka došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a jeho práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

III.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak porušenie práv alebo slobôd vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy môže ústavný súd svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 citovaného článku ústavy boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Vzhľadom na to, že ústavný súd rozhodol, že došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a porušeniu jeho práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, prikázal v zmysle § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde okresnému súdu, aby vo veci sp. zn. 15 Ct 70/02 konal bez zbytočných prietáhov.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti žiadal o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia vo výške 100 000 Sk s poukazom na trvanie a povahu sporu, ktorého výsledok po určitej dobe už stráca na účinnosti.

Pri určení sumy primeraného finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti, z ktorých vychádza aj Európsky súd pre ľudské práva, keď priznáva spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu. Súčasne sa pritom riadil úvahou, že cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je len zmiernenie ujmy pocitovanej v dôsledku zbytočných prietáhov. Hoci ústavný súd prikázal okresnému súdu, aby v napadnutom súdnom konaní konal bez zbytočných prietáhov, je toho názoru, že porušenie základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nemožno účinne

odstrániť len uplatnením tejto jeho právomoci. V dôsledku toho považoval preto za potrebné rozhodnúť o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia.

Stav konania vo veci sťažovateľovej žaloby je v podstate taký, aký bol na začiatku konania. Sťažovateľ oprávnene trpí pocitom právnej a faktickej neistoty umocňovanej významom sporu, v ktorom sa má rozhodnúť o ochrane jeho osobnosti. Na tomto závere nemení nič to, že takých sporov vedie sťažovateľ viacero a niektoré podľa názoru okresného súdu sú významnejšie a v nich sa už sťažovateľovi poskytla súdna ochrana. Pri rozhodovaní o výške finančného zadosťučinenia ústavný súd vzal do úvahy tieto okolnosti a považoval priznanie sumy 30 000 Sk za primerané zadosťučinenie podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Právny zástupca sťažovateľa uplatnil nárok na náhradu trov 12 971 Sk za dva a pol úkonu právnej služby. Ústavný súd mu priznal len účelne vynaložené trovy, za ktoré považoval dva úkony právnej služby, a dvakrát režijný paušál 136 Sk, ktorých výšku určil podľa kritérií platných pre úhradu trov konania v roku 2004, a nie tak ako to sťažovateľ navrhol v podaní z 3. februára 2005 (§ 36 ods. 2 a § 31a zákona o ústavnom súde v spojení s primeraným použitím § 151 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku).